

ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS
ONTDEKKEN HET RIVIERENHOF

ZELF-DOE-PAKKET VOOR DE LEERKRACHT

Kom met je OKAN-klas (SO) naar het Rivierenhof.

Ook bruikbaar in NT2-klassen
volwassenenonderwijs

Leid je leerlingen rond in het Rivierenhof met behulp van deze handleiding en het materialenpakket. Je leerlingen ontdekken wat ze kunnen zien en doen in het park en gebruiken daarbij hun Nederlands! Wij zorgen voor interessant didactisch materiaal en opdrachten in eenvoudige taal.

**Provincie
Antwerpen**

DEPARTEMENT VRIJE TIJD
Provinciale Groendomeinen Regio Antwerpen
Turnhoutsebaan 232 2100 Deurne, 03 360 52 18
educatie.antwerpen@provincieantwerpen.be

INHOUDSTAFEL

Voorbereiding in de klas	3
Wat mag (niet) in het park?	4
Ogen toe voel ... het bos	5
Tussen kasteel en rozentuin (zoektocht)	14
Watervogels (met verrekijker)	21
Kleine diertjes in het water	28
De boerderij	36
Het park in de vier seizoenen	46
De bodem van het bos	55
Tips voor naverwerking	65
Inhoud en leerdoelen	70
Plattegrond met stopplaatsen	72

VOORBEREIDING IN DE KLAS

Zelfdoepakket gereserveerd? Lees dit dan enkele dagen VOOR je bezoek.

Bereid je bezoek voor. Doe dit in de klas samen met je leerlingen. (ongeveer 50 minuten)

- Ga naar de website www.provincieantwerpen.be, ga naar OKAN Rivierenhof.
- Bekijk de powerpoint 'Het Rivierenhof in 15 foto's'
- Hoe kunnen jullie naar het Rivierenhof gaan? Kijk bij bereikbaarheid.
- Vind je route in het park:
Download het plan met stopplaatsen.
Of download gratis de app izi-travel op je smartphone
➔ <https://izi.travel/nl/app> en download de route Zelf-doe-pakket OKAN Rivierenhof
- Plan je bezoek. Kies 2, 3 of meer opdrachten volgens het seizoen, je beschikbare tijd en het aantal leerlingen. Bij een grote groep leerlingen kan je opsplitsen en de opdrachten in een doorschuifstelsel laten uitvoeren. Je kan alle opdrachtenfiches op voorhand bekijken. Afdrukken hoeft niet want ter plaatse vind je al het nodige in de rugzak.

1. Wat mag (niet) in het park?

2. GEEL - Ogen toe ... voel het bos

(alle seizoenen, 30 minuten, 20 leerlingen)

3. ROZE - Tussen kasteel en rozentuin (zoektocht)

(lente, zomer, herfst, 60 minuten, 20 leerlingen)

4. ZWART - Watervogels (met verrekijker)

(alle seizoenen, 30 minuten, 20 leerlingen)

5. BLAUW - Kleine diertjes in het water

(lente, zomer, september, 50 minuten, 20 leerlingen)

6. GROEN - De boerderij

(lente, zomer, herfst, 50 min, 20 leerlingen)

➔ tijdens de openingsuren van de boerderij

7. ROOD - Het park in de vier seizoenen

(alle seizoenen, 50 min, 40 leerlingen)

8. ORANJE - De bodem van het bos

(lente, zomer, herfst, 50 minuten, 20 leerlingen)

9. Extra's in de route: leuke (picknick)plekken in het park

OP DE DAG VAN JE BEZOEK

- Haal het gereserveerde materiaal af vanaf 9u30. Alle materialen en instructiefiches zitten per module (kleurcode) in een rugzak.
- Laat de leerlingen de app izi-TRAVEL en de route openen op hun smartphone.
- Begin te wandelen en volg de route-instructies (online of offline).
- De informatie verschijnt vanzelf op je toestel.
- OF: zoek de weg met het plannetje
- Veel leer-plezier!
- Vergeet niet het materiaal voor 15u terug te brengen. Kijk goed na of alles volledig is.

WAT MAG NIET IN HET PARK?

Breng deze gedragsregels bij het begin van de wandeling of onderweg ter sprake (bijv. na een snackpauze).

Nodig: een leeg blikje of iets anders van afval

Ga in een kring staan. Geef het blikje door. Wie het blikje vastheeft, moet antwoorden op de vraag: 'Wat doe jij met dit voorwerp?'

Wanneer iedereen aan de beurt geweest is, kan er een vraaggesprek starten over 'gewenste gedrag' in het park:

- Hoort een blikje thuis op de grond in het park?
- Wat kan je komen doen in het park?
- Wat doe je beter niet in het park?
- Hoe kan je mee voor de natuur zorgen?
- In België is er niet zo veel natuur dus zeker (sowieso) respectvol behandelen. Hoe kan jij mee voor de natuur zorgen?

Breng het volgende zeker ter sprake:

BBQ of open vuur mag niet (brandgevaar).

Niets meenemen uit het park (geen bloemen of paddenstoelen plukken).

Niets achterlaten in het park (afval terug meenemen of in de vuilbak achterlaten als er plaats is).

Niets vernietigen

Geen (luide) muziek.

Honden aan de leiband.

Geen dieren voederen.

MAAK EEN TOUWPARCOURS, DOE JE OGEN TOE ... EN VOEL HET BOS

Doel:

De leerlingen (max. 20) sluiten hun ogen en gebruiken hun andere zintuigen om het bos te ontdekken: ze voelen, luisteren, ruiken. De leerlingen observeren en praten over dingen die ze horen, ruiken, voelen. De leerlingen werken in groep (max 10) samen om een gevarieerd voelparcours te maken voor een andere groep leerlingen (max 10). De leerlingen volgen geblinddoekt een voelparcours dat door medeleerlingen is uitgezet.

Waar?

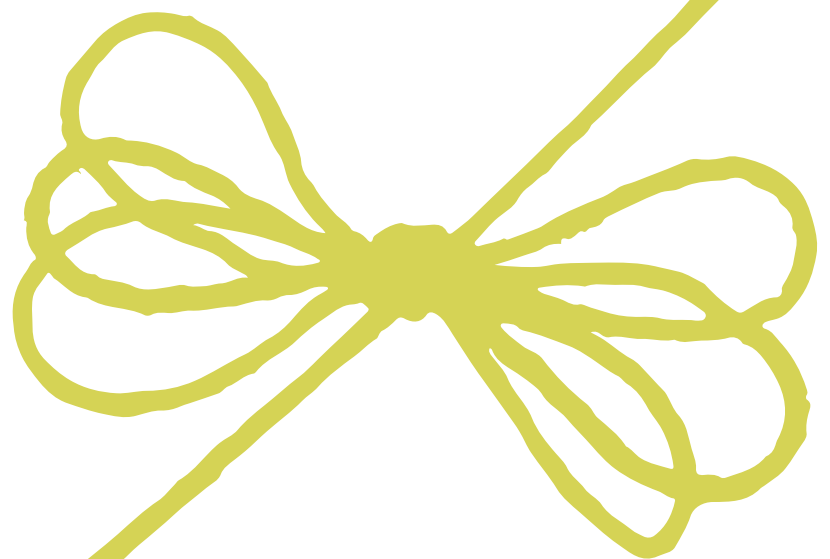
Doe deze opdracht op locatie 2.

Kies een plek met voldoende ruimte en een verscheidenheid aan bomen en struiken, liggende takken om over te stappen, ...

Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 30 minuten.

Deze activiteit kan in alle seizoenen gedaan worden.

Instructies:

- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
- Verdeel de klas in 2 groepen
- Laat de MM per 2 of 3 leerlingen een INSTRUCTIEFICHE geven.
- Vraag de leerlingen om de INSTRUCTIEFICHE te lezen en samen te praten over wat ze moeten doen.
- Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
- Spreek af waar elke groep start (het touw is 25 meter). Laat hen vertrekken in een verschillende richting.
- Laat de MM het touw uitdelen.
- Start. Geef om te beginnen 5 minuten de tijd. Indien dit onvoldoende is geef je extra tijd bij.
- Circuleer om groepjes die vastzitten, verder te helpen.
- Geef een signaal wanneer de tijd bijna om is 'Nog 2 minuten.'
- Roep de 2 groepen samen. Vraag hen om op een rij te staan bij het beginpunt van het touwparcours van de andere groep.
- Laat de MM de blinddoeken uitdelen.
- Laat de leerlingen de blinddoek opzetten
- Laat de leerlingen één voor één – met enkele meters tussen langs het voelparcours vertrekken. Ze volgen het touw en voelen aan alles wat ze tegenkomen: bladeren, takken, schors.
- Vraag de leerlingen om geen lawaai te maken en te luisteren en te ruiken.
- Op het einde van het parcours mogen de leerlingen de blinddoek afzetten. Ze wachten tot iedereen het parcours gedaan heeft.
- Klasgesprek met enkele afrondende vragen.
 - 'Was het leuk met je ogen dicht? Was het eng?'
 - 'Wat voelde je?'
 - 'Wat hoorde je?'
 - 'Wat kon je ruiken?'
 - 'Wie van de groep kan goed ruiken? Wanneer is dat belangrijk? Waarom?'
 - 'Goed kunnen ruiken/voelen/zien ... is dat belangrijk voor dieren?' (infofiches ter ondersteuning)
- Kijk erop toe dat de touwen weer losgemaakt worden en netjes opgerold.
- Laat de MM alle materiaal verzamelen en natellen.

8

INSTRUCTIEFICHE LEERLINGEN

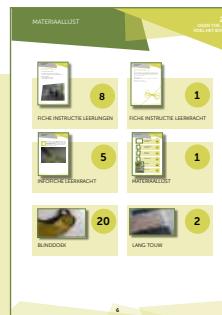
1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

5

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT

1

MATERIAALLIJST

20

BLINDDOEK

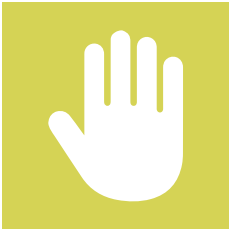
2

LANG TOUW

MAAK EEN TOUWPARCOURS, DOE JE OGEN TOE ... EN VOEL HET BOS

1. Maak 2 groepen: groep A en groep B
2. Elke groep hangt een touw (25 meter) tussen de bomen.
Maak samen een leuk parcours. Wat kan je voelen naast het touw?
3. Doe een blinddoek aan!
4. Groep A volgt het touw van groep B
Groep B volgt het touw van groep A

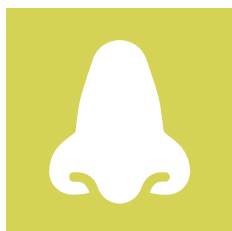

Spinnen die een web maken, **voelen** met hun poten wanneer er een vlieg, wesp, vlinder, lieveheersbeestje of iets anders eetbaar in hun web vast zit.

Een beetje wind of een blaadje voelen helemaal anders ... dan blijft de spin gewoon in het midden van het web zitten wachten.

Een vos kan goed **ruiken** maar alleen op korte afstand. Hij kan een prooi ruiken op 1,5 m afstand. Vossen communiceren ook met geuren. Ze plassen aan de rand van hun territorium (leefgebied). Andere vossen ruiken dan dat dit gebied al bezet is.

De buizerd **ziet** heel goed scherp en is een goede jager. Een konijn ziet heel goed beweging links, rechts, voor én achter. Bij gevaar kan het konijn snel weggrennen.

Een bosuil kan heel goed **horen**. 's Nachts in het donker hoort hij een muis lopen. De veren rond de ogen versterken het geluid 10x. De oren zijn kleine gaatjes. Als de uil overdag slaapt kan hij zijn oren sluiten.

Proeven is belangrijk voor dieren. Ook voor deze eekhoorn. Is iets eetbaar of giftig? Vers of niet vers?

ZOEK DE WEG VAN HET KASTEEL NAAR DE ROZENTUIN

Doel:

De (max 20) leerlingen gebruiken hun kennis van het Nederlands om de weg te zoeken. De leerlingen lezen een wegbeschrijving aan de hand van visuele kenmerken (zoals bijv. 'hoogste boom'); ze observeren en praten over de parkomgeving. De leerlingen zijn gemotiveerd en betrokken doordat ze letters moeten zoeken en achter elkaar zetten waarmee ze de naam van een parkdier kunnen vormen. De leerlingen ontdekken twee attractiepunten van het Rivierenhof (het kasteel en de rozentuin) die ze ook in hun vrije tijd kunnen komen bezoeken met familie of vrienden.

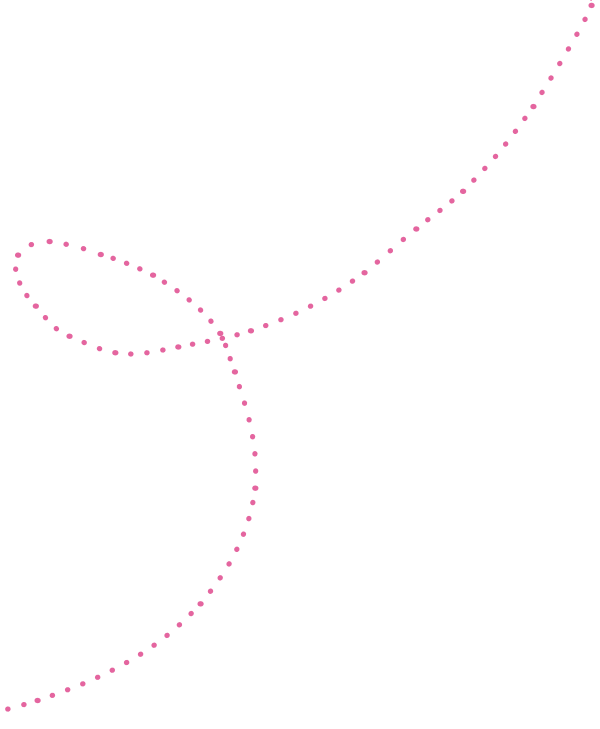

Waar?

Deze opdracht vertrekt bij het kasteel Rivierenhof, locatie 3 op het plannetje.

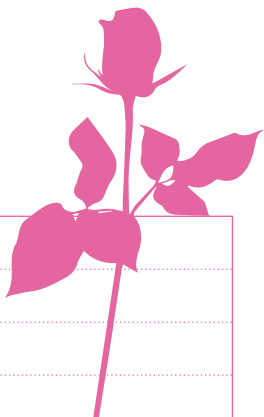
Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 60 minuten. Deze activiteit kan heel het jaar door gedaan worden maar om te genieten van de rozentuin doe je dit best tussen 1 juni en 30 september.

ZOEK DE WEG VAN HET KASTEEL NAAR DE ROZENTUIN

Instructies:

-
- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
 - Maak 8 groepjes van 2 of 3 leerlingen.
 - Laat de MM aan elk groepje een INSTRUCTIEFICHE geven.
 - Vraag de groepjes om de instructiefiche te lezen.
 - Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
 - Klasgesprek over het kasteel:
"Wat voor gebouw is dit? Is het oud?"
"Wat kan je hier doen, denken jullie?"
(café, restaurant, WC aan de zijkant, galerij met kunst, zaal voor activiteiten)
 - Je kan zelf iets vertellen over het kasteel en de geschiedenis (zie informatiefiche en ev. ook de brochure)
 - Laat de MM de tekst met de wegbeschrijving verdelen.
 - Laat de groepjes het eerste/volgende deel van de wegbeschrijving lezen en in die richting wandelen. Zeg hen dat ze moeten wachten op de andere groepjes. Dus de hele klas moet samen blijven.
 - Circuleer tussen de groepjes om hen eventueel verder te helpen.
 - Controleer onderweg of de leerlingen alle letters vinden. (witte letters op de zijkant van de bruine nestkasten) Ze moeten ze achter elkaar opschrijven, in de volgorde dat ze gevonden worden. Dan verschijnt het woord vanzelf.
 - Laat hen op het einde van de zoektocht even door de rozentuin wandelen. Vraag hen om hun ogen en neus te gebruiken.
"Welke kleuren zie je?"
"Welke rozen hebben een goede geur?"
 - Verzamel de leerlingen voor een klasgesprek met enkele afrondende vragen.
'Wat is de naam die jullie moesten zoeken'
'Wie kent dit dier? Wat weet je over dit dier?' (info en foto in de infofiche als controle/aanvulling)
'Wie vond de zoektocht gemakkelijk? Moeilijk? Waarom?'
 - "Wat vind je van het park? Van de rozentuin? Van het kasteel? Kan je leuke dingen doen in dit park?"
 - Laat de MM het materiaal verzamelen en natellen. De papiertjes mogen natuurlijk meege-
nomen worden.

8

INSTRUCTIEFICHE LEERLINGEN

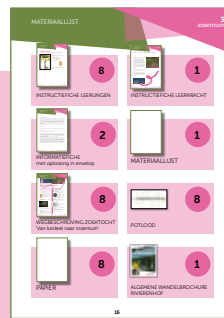
1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

2

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT
met oplossing in envelop

1

MATERIAALLIJST

8

WEGBESCHRIJVING ZOEKTOCHT
'Van kasteel naar rozentuin'

8

POTLOOD

8

PAPIER

1

ALGEMENE WANDELBROCHURE
RIVIERENHOF

ZOEKTOCHT

ZOEK DE WEG VAN HET KASTEEL NAAR DE ROZENTUIN

Zoektocht

WANDEL VAN HET KASTEEL NAAR DE ROZENTUIN.

Lees de tekst en zoek de juiste weg

 Onderweg kom je 5 nestkasten tegen. Op elke nestkast staat een letter. Alle letters samen maken een woord. Dat woord is de naam van een dier dat leeft in dit park.

Wil je een foto van dit dier? Zoek het op het internet!

START bij het kasteel.
Ga bij de zwanen staan, met je gezicht naar het kasteel. Zie je een nestkast in een boom hangen? Ga ernaartoe. Zie je een letter? Volg de weg naar de achterkant van het kasteel.

Aan de glasbak steek je de brug over.
Ook hier hangt een nestkast met een letter.

Ga de 'berg' op.
Ga weer naar beneden door het groene gras.
Ga naar de bank op de wandelweg.
Ga over de volgende brug.

Je komt op een verharde weg.
Volg de weg, naar het bordje met nummer 11.
Wandel verder naar de brede weg.
Waar zie je de dikste boom? Ga ernaartoe.
Volg deze weg verder.

 Bij de boom met knobbels ga je in de zandweg. Hier is weer een nestkast met een letter.
Bij het witte beeld ga je naar de brug.

Ga over de brug.
Volg de weg tot er weer een brug is. Hier staat ook een rood paaltje.

Ga over de brug.
Kies de weg met de laagste/kleinste bomen.
Bij het volgende kruispunt wijst de snavel van de specht de juiste weg.

 Je komt weer op de verharde weg.
Hier vind je de vierde nestkast.

Ga naar de vuilbak die het dichtst staat.
Aan de andere kant van de weg is de ingang van de rozentuin!

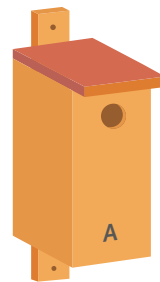
Bij de ingang is de laatste nestkast.
Heb je alle letters? Wat is de naam van het dier?

Ga nu in de rozentuin: kijk en geniet!

Je maakt een wandeling door het park.
Je vertrekt bij het kasteel. Je wandelt naar de rozentuin.

Hoe vind je de juiste weg?
Lees de wegbeschrijving
Dat is een tekst. Die wijst de weg.
Bijvoorbeeld: Ga naar de brug.
Ga naar de bank.

Onderweg zoek je letters.

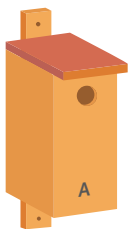
Schrijf alle letters na elkaar op.
Die letters vormen de naam van een mooi dier uit het park.

DOE DE ZOEKTOCHT VOLG DEZE WEGBESCHRIJVING.

Vertrek bij het kasteel. Lees de tekst. Die wijst de weg. Wandel naar de rozentuin. Onderweg zoek je letters. Die letters vormen de naam van een mooi dier uit het park.

Onderweg kom je 5 nestkasten tegen.
Op elke nestkast staat een letter.

Alle letters samen maken een woord.
Dat woord is de naam van een dier dat leeft in dit park.
Wil je een foto van dit dier? Zoek het op het internet!

START bij het kasteel.

Ga bij de zwanen staan, met je gezicht naar het kasteel.

Zie je een nestkast in een boom hangen?
Ga ernaartoe. Zie je een letter?
Volg de weg naar de achterkant van het kasteel.

Aan de glasbak steek je de brug over.
Ook hier hangt een nestkast met een letter.
Ga de 'berg' op.
Ga weer naar beneden door het groene gras.
Ga naar de bank op de wandelweg.

Ga over de volgende brug.
Je komt op een verharde weg.
Volg de weg, naar het bordje met nummer 11.
Wandel verder naar de brede weg.
Waar zie je de dikste boom? Ga ernaartoe.
Volg deze weg verder.

Bij de boom met knobbels ga je in de zandweg.

Hier is weer een nestkast met een letter.

Bij het witte beeld ga je naar de brug.

Ga over de brug.

Volg de weg tot er weer een brug is. Hier staat ook een rood paaltje.

Ga over de brug.

Kies de weg met de laagste/kleinste bomen.
Bij het volgende kruispunt wijst de snavel van de specht de juiste weg.

Je komt weer op de verharde weg.

Hier vind je de vierde nestkast.

Ga naar de vuilbak die het dichtst staat.
Aan de andere kant van de weg is de ingang van de rozentuin!

Bij de ingang is de laatste nestkast.

Heb je alle letters? Wat is de naam van het dier?

Ga nu in de rozentuin: kijk en geniet!

Kasteel Rivierenhof

Park en kasteel Rivierenhof liggen langs de rivier het Schijn. Het kasteel is gebouwd als buitenverblijf in de 16e eeuw in opdracht van de Antwerpse koopman Magnus van Bullestraeten. Toen zag het er nog anders uit (Vlaamse renaissancestijl). Later was het in bezit van andere eigenaars, onder meer de Jezuïetenorde en J.B. Cogels, een Antwerps bankier. De laatste privé-eigenaar was mevrouw Louisa Bosschaert – Cogels. Na haar dood stond het domein te koop en wilden grondspeculanten het kopen om vol te bouwen. Maar het provinciebestuur van Antwerpen wilde het domein ten dienste stellen van de bevolking en kon het aankopen. Op 7 mei 1923 werd het Rivierenhof als openbaar domein ingehuldigd.

Meer informatie over het kasteel vind je in de brochure 'Algemene wandeling Rivierenhof' pagina 4 en pagina 18.

Rozentuin

Deze rozentuin bestaat al sinds 1926. Er groeien meer dan 8000 rozelaars van 400 verschillende variëteiten!

Meer informatie over de rozentuin vind je in de brochure 'Algemene wandeling Rivierenhof' pagina 14.

De oplossing van de zoektocht is BOSUIL.

Met héél véél geluk kan je deze roofvogel overdag slapend in een boom zien zitten. Bosuilen jagen vrijwel alleen in de schemering en 's nachts. Het voedsel is zeer gevarieerd. Deze uil eet muizen en andere kleine zoogdieren, maar ook vogels, regenwormen, grote insecten, amfibieën, reptielen en zelfs vissen. De onverteerbare delen van zijn prooien worden uitgebraakt. Die braakballen kan je soms vinden onderaan een boom.

Bosuilen maken hun nest in de holte van een boom of in grote nestkasten.

De broedperiode is van februari tot juni. Het vrouwtje legt meestal 2 tot 4 eieren die na ongeveer 1 maand broeden uitkomen. De jongen blijven ongeveer 31 dagen in het nest. Daarna gaan ze op ontdekking in de takken rondom het nest. Ze blijven ongeveer 3 maanden in het territorium van de ouders voordat ze hun eigen territorium gaan zoeken. Bosuilenpaartjes blijven hun hele leven bij elkaar en op dezelfde plaats. Pas als er een van de twee doodgaat, gaan ze op zoek naar een ander. In sommige culturen wordt de uil geassocieerd met pech en de dood. Zijn roep klinkt dan ook angstaanjagend. Maar in België zien we de uil vaak als symbool voor wijsheid. Uilskuiken (het jong van een uil) daarentegen is dan weer een scheldwoord voor iemand die iets dom gedaan heeft.

WATERVOGELS: ZOEK DE FOUT IN DE FOTO

Doel :

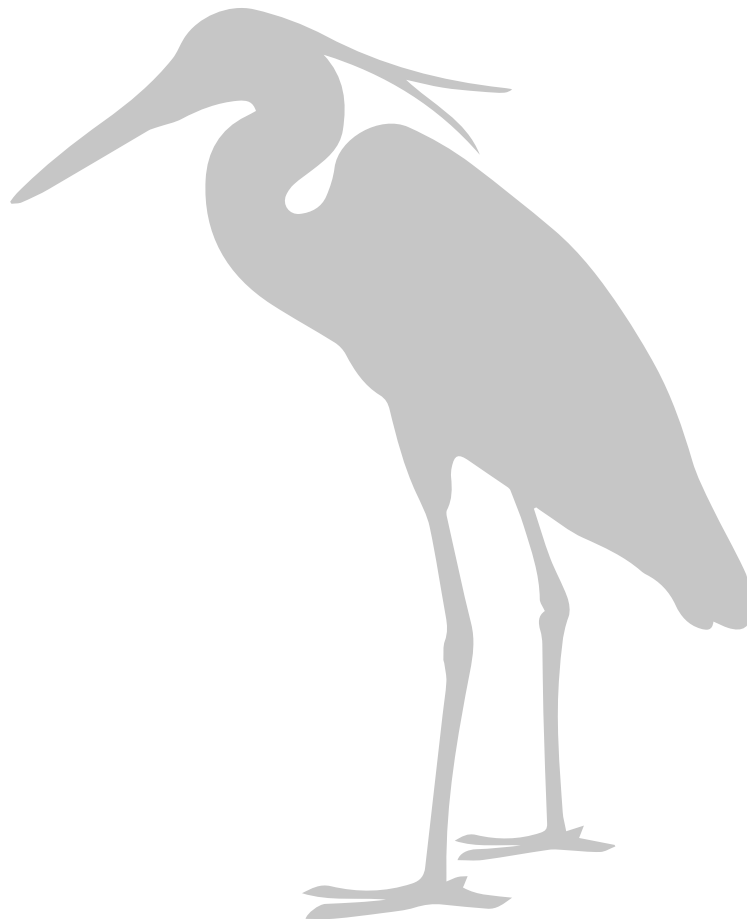
De leerlingen (max. 20) gebruiken een verrekijker en observeren watervogels vanaf de oever van de vijver. De leerlingen zijn gemotiveerd en betrokken doordat ze op zoek moeten gaan naar de fout in de foto's van 8 veelvoorkomende watervogels. De leerlingen praten over lichaamsdelen van vogels zoals snavel, poot, kop, ... en kenmerken zoals kleur, vorm.

Waar?

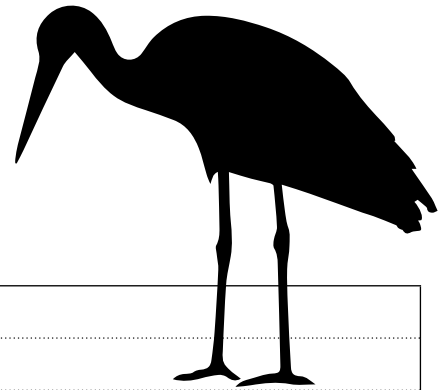
Deze opdracht doe je van op het wandelpad aan de rand van de grote vijver, locatie 4 op het plannetje. Indien hier geen watervogels te zien zijn, wandel dan een beetje verder.

Tijd?

Neem voor deze opdracht zeker 30 minuten. Deze activiteit kan in lente, zomer, herfst en/of winter gedaan worden.

WATERVOGELS: ZOEK DE FOUT IN DE FOTO

- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
- Maak 8 groepjes van 2 of 3 leerlingen.
- Laat de MM aan elk groepje een INSTRUCTIEFICHE geven.
- Vraag de groepjes om de instructiefiche te lezen en samen te bespreken: 'Wat moeten we hier doen?'
- Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
- Laat de MM de verrekijkers verdelen. 1 per groepje.
- Laat de leerlingen om de beurt het gebruik van de verrekijker oefenen op een vast punt, bijv. een boom aan de overkant van de vijver. 5 minuten. Circuleer om te helpen waar nodig.
- Laat de MM de foute foto's van de watervogels uitdelen.
- Laat de leerlingen kijken naar watervogels. Is het een vogel van de foto's? Wat is de fout op de foto? Welk verschil is er?
- Circuleer tussen de groepjes om hen eventueel verder te helpen en te controleren. De originele foto's en de infofiche in de envelop kunnen je daarbij helpen.
- Klasgesprek met enkele afrondende vragen.
'Welke groep heeft 5 fouten op de foto's gevonden?' 'Wie meer? Minder? Was het moeilijk?'
'Kan je goed zien met een verrekijker?'
'Waar kan je een verrekijker nog voor gebruiken?'
'Zie je deze vogels ook in jouw (geboorte)land?'
'Welke vogels vind je mooi?'
'Zijn er veel watervogels in jouw geboorteland? Andere vogels?'
- Laat de klepjes weer op de verrekijkers zetten, verrekijkers dichtduwen en in de tas stoppen.
- Laat de MM het materiaal verzamelen, natellen en in de rugzak steken.

8

INSTRUCTIEFICHE LEERLINGEN

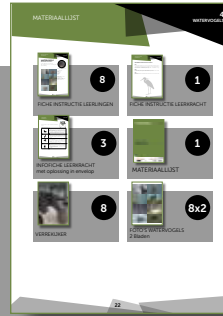
1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

3

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT
met oplossing in envelop

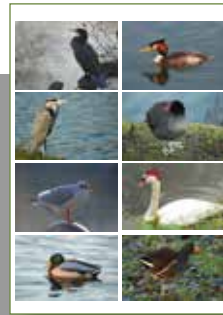
1

MATERIAALLIJST

8

VERREKIJKER

8x2

FOTO'S WATERVOGELS
2 Bladen

WATERVOGELS

ZOEK DE FOUT IN DE FOTO

Voor deze opdracht heb je een verrekijker nodig.
Op de achterkant leggen we uit hoe je een verrekijker gebruikt.
Zie gebruiksaanwijzing.

Kijk met de verrekijker naar de vijver.

Zie je watervogels?
Wat doen ze?
Zitten?
Zwemmen?
Vliegen?
Duiken?
Eten?

Zie je een vogel van de foto?
Kijk dan goed.
Kijk naar de kleuren.
Kijk naar de vorm van de snavel.
Op elke foto is een fout.
Wat is de fout op de foto?

GEBRUIKSAANWIJZING VERREKIJKER

1. Haal de verrekijker uit de tas.
2. Hang de riem meteen rond je nek.
Dan kan de verrekijker niet op de grond vallen.
3. Haal de klep van de voorkant.
De klep blijft aan de riem hangen.
4. Eerst moet je de breedte van een verrekijker aanpassen.
Waarom? Je ogen staan op een bepaalde afstand van elkaar (pupilafstand).
Dat is bij iedereen anders.
Plooi de verrekijker eerst dicht.
Kijk nu naar een verre boom. Zie je zwarte randen?
Plooi dan de verrekijker meer open. Tot je geen zwarte randen ziet.

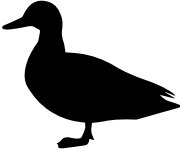

5. Nu moet je scherpstellen.
Richt de verrekijker naar een boom (ongeveer 50 meter ver).
Draai aan de scherpstelring tot je de boom scherp ziet.

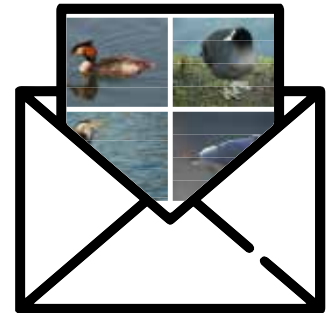

In de envelop zitten de originele niet bewerkte foto's van de 8 watervogels.

Hieronder enkele weetjes:

<p>Wilde eend (mannetje)</p> 	<p>Wilde eenden vind je vaak in parken en op vijvers. Het mannetje (de woerd) heeft een groene kop en witte band om de hals. Maar dus GEEN BLAUWE VLEUGEL. Je ziet ze vaak samen met vrouwtjes. Die hebben een bruine kleur. Daardoor vallen ze ook minder op tijdens het broeden op de eieren (meestal 7 tot 13). Hun nest is een kuil in de buurt van water. Na ongeveer 4 weken komen de donskuikens uit het ei. Na ongeveer 2 maanden kunnen de kuikens vliegen.</p>
<p>Aalscholver</p> 	<p>De aalscholver heeft GEEN BLAUWE STAARTVEREN. De veren zijn volledig zwart. Aalscholvers zitten vaak met uitgespreide vleugels op een tak of in een boom. Ze doen dit om hun verenkleed te laten drogen. Zij hebben namelijk geen vetklier zoals eenden, die hun veren insmeren.</p>
<p>Waterhoen</p> 	<p>Een volwassen waterhoen heeft een fijne rode snavel met een gele punt. GEEN HAAKSNAVEL zoals een roofvogel (gebruikt om vlees van een prooi te scheuren). Waterhoentjes eten waterplanten, grassen, insecten, spinnen, kikkervisjes, maar soms ook eieren van andere vogels. Snavels zijn altijd aangepast aan het soort voedsel.</p>
<p>Knobbelzwaan</p> 	<p>De knobbelzwaan heeft GEEN HANENKAM. Deze zwaan behoort tot de zwaarste vliegende dieren (10 à 12 kg). Met de lange hals (26 wervels, weer een record) kan de zwaan ver onder water om waterplanten te eten. Bij een mannetje knobbelzwaan is de knobbel op het voorhoofd heel opvallend.</p>

<p>Fuut</p> 	<p>De fuut heeft GEEN BREDE PLATTE SNAVEL ZOALS EEN EEND. Een eend zeeft (filtert) het water op zoek naar kleine delen van planten of kleine waterdiertjes. Een fuut eet vis. De fuut heeft een dolksnavel en duikt 2 tot 4 meter onder water (ongeveer een halve minuut) op jacht naar stekelbaarsjes, voorn, ... maar ook slakken, kikkers.</p>
<p>Meerkoet</p> 	<p>De meerkoet heeft een spitse witte snavel en een witte bles. GEEN PAARSE SNAVEL EN BLES. Ze lijken wel wat op een waterhoen. Hun poten zijn heel geschikt om over drijvende waterplanten te lopen.</p>
<p>Blauwe reiger</p> 	<p>Zijn naam is 'blauwe reiger' maar de kleur is grijs en de snavel is geel. GEEN WITTE SNAVEL. Reigers staan vaak stil in ondiep water of in een weide. Ze eten alles wat voorbijkomt: kleine en grote vissen, rivierkreeftjes, salamanders, kikkers, mollen, muizen. Hun nest maken ze hoog in een boom.</p>
<p>Kokmeeuw</p> 	<p>In de lente en de zomer heeft de kokmeeuw een bruinzwarte kop en keel. In de winter (zoals op de foto) lijken de zwarte vlekken meer op een koptelefoontje. DE SNAVEL IS NIET LANG EN GEBOGEN maar kort en recht. Daarmee prikt hij in de modder (naar slakjes, wormen, insecten, schelpdiertjes) of pikt op de grond (naar afval o.a. brood) op zoek naar eten. Hij 'pikt' (steelt) soms ook eten van andere vogels.</p>

KLEINE DIERTJES IN HET WATER

Doel :

De leerlingen (max. 20) scheppen kleine waterdiertjes uit de vijver. De leerlingen observeren uiterlijk en gedrag van de diertjes en praten over naam, lichaamsdelen en kenmerken van de diertjes. De leerlingen nemen een zorgzame houding aan ten opzichte van deze waterdiertjes.

Waar?

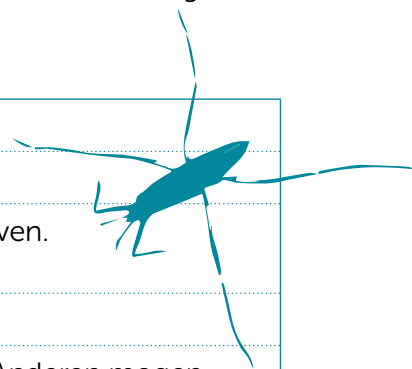
Doe deze opdracht op locatie 5 op de plattegrond.

De leerlingen kunnen scheppen vanaf de rand van de vijver of vanaf het houten platform.

Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 50 minuten. Deze activiteit kan in lente, zomer of herfst gedaan worden.

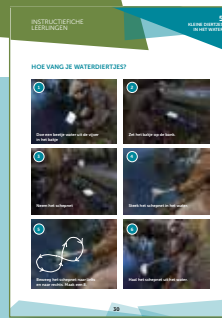
- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
 - Maak groepjes van 3 of 4 leerlingen.
 - Laat de MM aan elk groepje de twee INSTRUCTIEFICHES LEERLING geven. (Zoek deze waterdiertjes + Hoe vang je waterdiertjes?)
 - Vraag de groepjes om deze instructiefiches te lezen.
 - Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
 - Spreek af waar de groepjes mogen gaan staan en hoe lang ze mogen zoeken (10 minuten is een goed begin, je kan daarna tijd bijgeven indien er veel enthousiasme voor is)
 - Laat de MM het materiaal verdelen. Eén schepnet en één bakje per groepje. Het is handig de bakjes op een rij te zetten op enkele meters afstand van elkaar en van de vijver.
 - Start
 - Circuleer om groepjes die vastzitten, verder te helpen.
 - Geef een signaal wanneer de tijd bijna om is 'Nog 2 minuten.'
 - Roep alle groepjes samen.
 - Klasgesprek met enkele afrondende vragen.
'Hoeveel diertjes heeft jouw groep gevonden?'
'Welke groep heeft een worm (of mijt of ...) gevonden?'
'Wat doet het diertje? Is het snel?'
'Is het water schoon?'
'Wat eet dat diertje?'
- Zie ook INFORMATIEFICHE LEERKRACHT
- Kijk erop toe dat de bakjes voorzichtig weer leeggegoten worden in de vijver.
 - Laat de MM alle materiaal verzamelen en natellen.

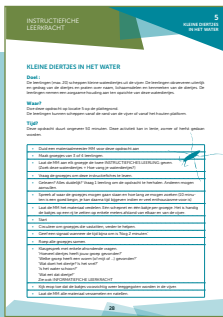
8

INSTRUCTIEFICHE LEERLING
Zoek de waterdierpjes

1

INSTRUCTIEFICHE LEERLING
Hoe vang je waterdierpjes?

1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

1

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT

1

MATERIAALLIJST

1

KAR

8

SCHEPNET

8

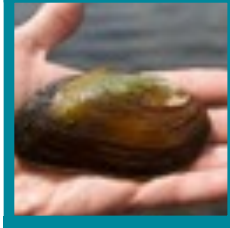
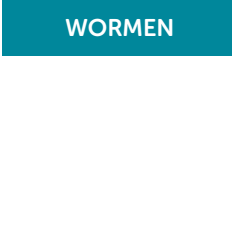
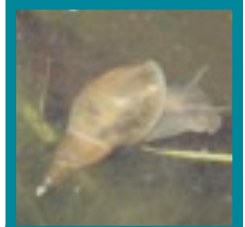
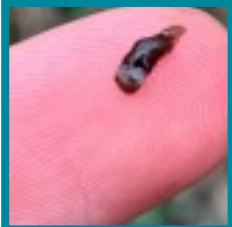
WIT BAKJE

HOE VANG JE WATERDIERTJES?

ZOEK DE WATERDIERTJES!

PLATWORMEN

WORMEN

WEEKDIEREN
Slakken, mossels

BLOEDZUIGERS

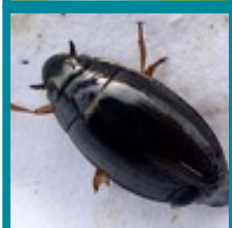
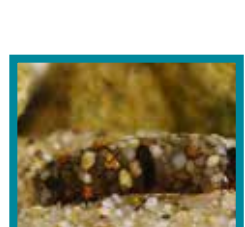
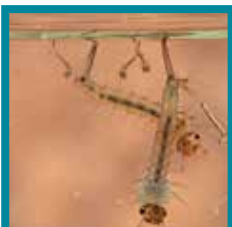
SCHAALDIERN
KREEFTTACHTIGEN

LARVEN VAN
HAFTEN
eendagsvliegen

WATERWANTSEN
vleugels in X-vorm
op de rug

LARVEN VAN
LIBELLEN

LARVEN VAN
MUGGEN EN
VLIEGEN

WATERKEVERS
EN HUN LARVEN

KIKKERS, PADDEN
en hun dikkopjes

MIJTEN EN
SPINNEN

LARVEN VAN
KOKERJUFFERS

Hieronder enkele weetjes:

**Schoon water?
Gezond water?**

Tip: In gezond water vind je geen afval. Laat dus nooit afval slingeren maar gooit het in een afvalbak!

Nee, het water van deze vijver kan je niet drinken. Dat komt door de uitwerpselen en dode planten en dieren die erin terechtkomen. Maar voor veel waterplanten en waterdiertjes is het water wel gezond. Waterdiertjes in allerlei vormen en maten leven hier. Welke er wonen, hangt af van de kwaliteit van het water. Goede kwaliteit betekent veel zuurstof in het water (afhankelijk van de temperatuur) en geen vervuilende stoffen zoals rioolwater of bestrijdingsmiddelen. In gezond water zie je veel variatie aan waterdiertjes, maar in kleine aantallen. Niet alles is direct met het blote oog waar te nemen. Dat maakt het scheppen ook elke keer weer een verrassing en leuk om te doen.

Kokerjuffer

Kokerjuffers zijn larven van schietmotten. Schietmotten lijken op een soort nachtvinders. Zij leggen hun eitjes in heel schoon water waar de larven een eigen schuilplaats bouwen van zand steentjes en plantenrestjes. Deze beschermende koker sleept de larve achter zich aan tijdens het jagen naar voedsel. In het water lijken ze wel kruipende takjes.

Poelslak

De poelslak is dol op algen. Hij leeft in zijn eigen kleine huisje onder water en eet van de algen die op stenen en waterplanten groeien. Ademen doet hij door zijn huid. Als er te weinig zuurstof in het water is opgelost, maakt hij even een uitstapje naar het wateroppervlak. Hij heeft namelijk ook een long waarmee hij extra zuurstof kan tanken.

Waterspin

De waterspin wordt ook wel de duikerspin genoemd. Net als duikers neemt deze spin haar eigen zuurstofvoorraad mee onder water. Af en toe gaat ze even naar het wateroppervlak – als ze weer naar beneden duikt, blijft er lucht tussen de haren van haar achterlijf zitten. Dat lijkt daardoor wel van zilver. De kans dat je deze spin vindt is klein. Ze leeft enkel in heel zuiver water.

Bootsmannetje

Een bootsmannetje (waterwants) zwemt op zijn rug en lijkt hierdoor op een bootje. Het ziet er heel leuk uit, maar eigenlijk is het een gemene rover. Het bootsmannetje eet kikkervisjes, insecten en kleine vissen (zelfs als ze groter zijn dan hij zelf) en soms eet hij ook soortgenoten. Pak het bootsmannetje maar niet op, want hij kan ook hard in een mensenvinger bijten!

<p>Geelgerande watertor</p> 	<p>De geelgerande watertor is de schrik van de sloot: deze roofkever jaagt op insecten, vissen en salamanders. Hij grijpt zijn prooi met zijn voorpoten en kauwt hem vervolgens fijn. Volwassen kevers kunnen wel 3,5 cm groot worden.</p>
<p>Bloedzuiger</p> 	<p>Dit beestje heeft zijn naam niet mee. En zijn uiterlijk ook niet, hij ziet er uit als een glibberig slurfje en is een in het water levend neefje van de regenworm. Maar wel een vervelend neefje, want de bloedzuiger zuigt zich namelijk dolgraag vast aan andere dieren zoals vissen. En je raadt wel wat hij drinkt... Hun bloed! En als er een mens lang zwemt? Dan zuigt hij zich aan een lekker stukje mensenhuid vast.</p>
<p>Platwormen</p> 	<p>Platwormen liggen met hun buikzijde volledig tegen de grond. Aan de voorzijde herken je een kop met daarin twee ogen. Ze glijden traag over de grond in tegenstelling tot bloedzuigers die rondzwemmen.</p>
<p>Wormen</p> 	<p>Wormen zijn lang en dun. Ze hebben geen duidelijke kop. Ze zijn verdeeld in ringen.</p>
<p>Rattestaartlarve</p> 	<p>Larven van vliegen of muggen hebben een wormvormig lichaam dat verdeeld is in ringen. Ze kunnen er heel verschillend uitzien: kaal of met haren, rolrond of plat, met of zonder adembuis of andere uitsteeksels.</p> <p>De rattestaartlarve is de larve van een mooie geelzwarte zweefvlieg, nl de blinde bij. De zweefvlieg legt haar eitjes in water met weinig zuurstof. Uit de eitjes komen larven die door een buis zuurstof inademen aan het wateroppervlak. De larven kruipen aan land om te verpoppen. Uit de pop kruipt later een nieuwe zweefvlieg.</p>
<p>Vlokreeftje</p> 	<p>Vlokreeften leven in schoon water. Het zijn kleine diertjes, die hun naam danken aan hun vlugge bewegingen. Ze hebben heel veel pootjes, die allemaal verschillende taken hebben: lopen, zwemmen, eten vasthouden of in stukjes knippen. Tijdens de paring zwemmen ze in paren rond, waarbij de grotere man de kleinere vrouw met zijn poten vasthoudt. Vlokreeften eten zowel dierlijk als plantaardig voedsel.</p> <p>Scan de QR-code voor een boeiende video 2'23"</p>

<p>Watervlo (te zien als beweeglijke ronde bolletjes)</p>	<p>Watervlooien (<4mm) zwemmen met behulp van roeipoten schokkerig en snel door het water. Sommige soorten kunnen massaal voorkomen. Watervlooien voeden zich door het water te filteren en het daarin voorkomende voedsel te consumeren.</p>
<p>Watermijt</p> 	<p>Watermijten vind je in modderig water met veel planten. Ze leven van kleine, zachte insectenlarven, visjes en kikkervisjes waarvan ze het bloed opzuigen.</p>
<p>Larve libel</p> 	<p>Deze larve heeft 6 poten, een kop, een borststuk en een achterlijf. Typisch is een driehoekig vangmasker onderaan de kop. Libellen kunnen dat als een katapult razendsnel uitklappen om kleinere waterdierjes mee te vangen. Libellen hebben geen pop. De volwassen libel kruipt direct uit de huid van de larve.</p>
<p>Larve eendagsvlieg</p> 	<p>Deze larve heeft 6 poten, een kop, een borststuk en een achterlijf met kieuwen en achteraan 3 staartslierten. Je kan ze vinden in zeer schoon water. Eendagsvliegen hebben geen pop. Het volwassen dier kruipt direct uit de huid van de larve.</p>
<p>Dikkopje of kikkervisje</p> 	<p>Vanaf eind maart kan je hier in de vijver zoeken naar hoopjes kikkerdril (eieren van kikker). Gevonden? Kom dan de volgende 3 maanden af en toe nog eens kijken want er gebeurt veel! Bij metamorfose of gedaanteverwisseling heeft het jonge dier een andere lichaamsbouw en levenswijze als het volwassen dier. Na elkaar zie je: ei - kikkervisje - kikkervisje met 2 achterpoten - kikkervisje met 4 poten - kikker.</p> <p>Een kikker is een amfibie. Hij leeft in het water én op het land. Kikkervisjes leven een tijdje in het water en eten algen* of dode planten. In het water ademen de kikkervisjes door kieuwen, net als vissen. Als ze groter worden, krijgen ze pootjes en verdwijnen de kieuwen. Ze ademen nu met hun longen en beginnen aan hun leven op het land! In juni kan je veel kleine kikkertjes in het bos naast de vijver zien. Pak ze niet op! Ze hebben honger en zoeken naar slakjes en wormpjes!</p> <p>*Algen zijn mini planten zonder blaadjes, stengels, wortels, bloemen.</p>

Bron: <https://www.ivn.nl/slootjesdagen/alles-over-slootjes/waterdierjes>
<https://schooltv.nl/video/vlokreeft-beestjes-uit-de-nederlandse-sloot/>
<https://www.biodoen.nl>

Doel :

De leerlingen (max. 20) observeren en praten over de dieren en groenten op de boerderij. De leerlingen vergelijken spontaan dieren en groenten van de lokale educatieve boerderij met boerderijen uit hun land van herkomst. Leerlingen (zeker leerlingen afkomstig uit een plattelandstreek) voelen zich betrokken bij de boerderij door de herkenbaarheid van sommige dieren, groenten en voorwerpen. De leerlingen zijn gemotiveerd door een competitief element: in kleine groepjes krijgen de leerlingen woordkaartjes van dieren/groenten en maken om het meest (juiste!) foto's.

Waar?

Kinderboerderij Rivierenhof, locatie 6 op het plannetje.

Controleer op voorhand de openingsuren op www.provincieantwerpen.be

> Rivierenhof > Vrij bezoek aan de kinderboerderij

Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 50 minuten. Deze activiteit kan in lente, zomer, herfst en/of winter gedaan worden. Wanneer je wil focussen op de groentetuin kom je best tussen half mei en half oktober.

Instructies:

<ul style="list-style-type: none"> • Ga op het erf staan bij het grote bord met plattegrond. Wijs op de gebouwen waar de dieren wonen en mensen werken. Wijs de moestuin aan. Geef nog geen verdere informatie!
<ul style="list-style-type: none"> • Overloop de boerderijregels voor bezoekers. Zie achterzijde INFORMATIEFICHE LEERKRACHT.
<ul style="list-style-type: none"> • Maak groepjes van 2 of 3 leerlingen. Zorg ervoor dat er in elk groepje iemand is met een smartphone die foto's kan nemen.
<ul style="list-style-type: none"> • Laat elk groepje een naam voor hun groepje bedenken. Noteer die namen op het bijgevoegde papier en maak een scorelijst.
<ul style="list-style-type: none"> • Geef aan elk groepje een INSTRUCTIEFICHE LEERLING.
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag de groepjes om de instructiefiche te lezen.
<ul style="list-style-type: none"> • Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
<ul style="list-style-type: none"> • Geef aan elk groepje een kaartje uit het zakje 'dieren van de boerderij' en/of een kaartje uit het zakje 'groenten uit de moestuin' TIP: in de tuin staan naambordjes bij de groenten
<ul style="list-style-type: none"> • Laat alle groepjes tegelijk vertrekken en wacht zelf op een centrale plaats.
<ul style="list-style-type: none"> • Controleer de foto's van de groepjes die terugkomen en noteer de score. Verzamel de kaartjes en geef nieuwe kaartjes mee.
<ul style="list-style-type: none"> • Doe dit 3 rondes of gedurende een afgesproken tijd. Verzamel alle kaartjes weer in de zakjes.
<ul style="list-style-type: none"> • Bereken de score en roep de winnaar(s) uit!
<ul style="list-style-type: none"> • Wandel samen langs de dieren en door de moestuin. Toon opnieuw de woordkaartjes.
<ul style="list-style-type: none"> • Groepsgesprek 'Wie van jullie woonde op een boerderij?' 'Werkte je ook op de boerderij?' 'Moest je helpen?' 'Wat deed je dan?' 'Zie je dit dier ook in jouw land?' 'Is deze groente lekker?' 'Is er ook fruit in de moestuin?' 'Maak jij (of jouw mama/papa/...) soms een recept met deze groente?'
<ul style="list-style-type: none"> • Iedereen is gratis welkom op de boerderij tijdens de openingsuren. Vertel aan de leerlingen dat ze ook in hun vrije tijd kunnen terugkomen.

8

INSTRUCTIEFICHE LEERLING

1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

1

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT

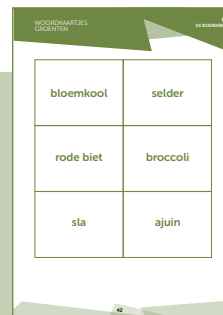
1

MATERIAALLIJST

2 x 10

WOORDKAARTJES
Dieren van de boerderij

2 x 12

WOORDKAARTJES
Groenten uit de moestuin

1

KLEMBORD
EN PAPIER

1

POTLOOD

10

BROCHURE
'De Boer op'

WELK DIER IS DIT?
WELKE GROENTE IS DIT?

MAAK EEN FOTO!

SPRUITJES

- 1 Bedenk een naam voor jouw groep
- 2 Je krijgt een kaartje met de naam van een dier of een groente. Zoek het dier of de groente. Maak er een foto van
- 3 Toon de foto's aan je leerkracht. Is de foto juist? Dan krijg je een punt.
- 4 Daarna krijg je een nieuw kaartje.
- 5 Welke groep maakt de meeste juiste foto's? Dat is de winnaar!

konijn

kip

ezel

paard

koe

varken

geit

pauw

kalkoen

schaap

bloemkool

selder

rode biet

broccoli

sla

ajuin

boon

prei

peterselie

courgette

tomaat

wortel

De boerderijdieren zijn ons Levend Erfgoed! De brochure 'De boer op!'^{*} geeft je alle informatie over de dieren van de boerderij. Je vindt de brochure ter plaatse op de boerderij en op www.provincieantwerpen.be > Rivierenhof > Speciaal voor kinderen.

Of scan hieronder de QR-code.

SCAN ME

^{*}Gezegde 'De boer op gaan' = naar buiten gaan om ideeën, meningen of producten te verkopen, ook gewoon: naar buiten gaan

Boerderijregels

Om het bezoek aan de boerderij voor iedereen tof te maken, zijn er een paar belangrijke boerderijregels:

- Behandel alle dieren met respect. Ze houden niet van drukte en lawaai.
- Laat kinderen niet alleen in de stallen of op de weides.
- Open geen deuren of hokken.
- Geef de dieren geen eten, zelfs geen gras of blaadjes. Hier kunnen ze doodziek van worden. Al onze dieren krijgen aangepast voedsel.
- Laat geen afval achter. Er staan vuilnisbakken op het erf.
- Dieren zijn levende wezens. Wanneer ze bang zijn of schrikken kunnen ze onverwacht reageren. Houd hier altijd rekening mee.
- Fietsen, ballen, ballonnen en honden zijn niet toegelaten.

Ben je er klaar voor? Dan starten we met onze voorstelling van de dieren. Ze wonen verspreid over het erf. Afhankelijk van het seizoen vind je ze terug op de wei of in de stal.

BINGO

Doel :

De leerlingen (max. 40) wandelen, observeren en praten over seizoensfenomenen in de natuur. De leerlingen zijn gemotiveerd en betrokken door een competitief spelelement (ze moeten een bingokaart invullen). De leerlingen ontdekken een bewegwijzerde wandelroute in het Rivierenhof en ervaren het park als een leuke vrijetijdsbesteding waar ze niet bang hoeven te zijn om verloren te lopen.

Waar?

Deze opdracht vertrekt en eindigt bij kasteel Rivierenhof, locatie 7 op het plannetje. Je volgt de blauwe wegwijzers gedurende 2,4 kilometer (45 minuten wandelen). Extra informatie over dit **Bladwijzerpad** vind je in de brochure.

Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 50 minuten.

Deze activiteit kan in lente, zomer, herfst en/of winter gedaan worden.

Je kan de opdracht inkorten door die uit te voeren op één locatie, bijv. in de buurt van de vertrekplaats.

Je kan deze opdracht meerdere keren doen. Waarom niet terugkomen in een ander seizoen? En vergelijken wat er veranderd is?

TIP!

Echte **BINGO** speel je met getallen. Speel dit gezelschapsspel op voorhand in de klas. Zo oefenen de leerlingen alvast de spelregels. En meteen ook de Nederlandse woorden voor de getallen 😊

- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
- Maak groepjes van 2 of 3 leerlingen.
- Laat de MM aan elk groepje een INSTRUCTIEFICHE LEERLING geven.
- Vraag de groepjes om de instructiefiche te lezen.
- Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
- Laat de MM het materiaal verdelen.
- Laat elk groepje hun namen op het blad schrijven.
- Start
- Circuleer tussen de groepjes om hen eventueel verder te helpen en te controleren.
- Laat een groepje dat BINGO heeft ook even vertellen wat ze gevonden hebben.
- Extra: je kan halt houden bij de bomen van het Bladwijzerpad. Zie brochure.
- Vraag op het einde van de wandeling om de bingokaarten uit te wisselen en elkaars score te berekenen.
- Klasgesprek met enkele afrondende vragen.
'Hoeveel keer heeft jouw groep BINGO gevonden?'
'Wat is er zo speciaal aan dit seizoen in België?'
'Wat vind jij leuk in dit seizoen in België?'
'Is dit hetzelfde als in jouw (geboorte)land? Wat is anders? Het weer? De bomen, bloemen, ...'
'Was het gemakkelijk om de route te vinden?'
- Laat de MM het materiaal verzamelen en natellen. De bingokaarten mogen meegenomen worden.

20

INSTRUCTIEFICHE LEERLING

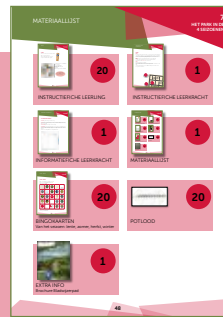
1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

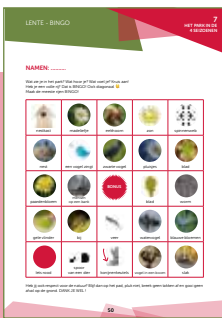
1

INFORMATIEFICHE LEERKRACHT

1

MATERIAALLIJST

20

BINGOKAARTEN
Van het seizoen: lente, zomer, herfst, winter

20

POTLOOD

1

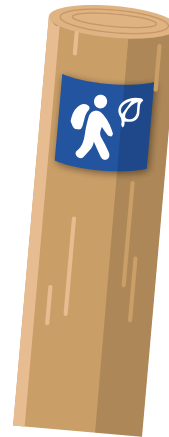
EXTRA INFO
Brochure Bladwijzerpad

BINGO

Welk seizoen is het? Is het lente, zomer, herfst of winter?

Wat zie je in het park in dit seizoen?

Maak een wandeling (45 minuten) en kijk goed!
Volg de houten paaltjes met deze wegwijzer

 nestkast	 madeliefje	 eekhoorn	 zon	 spinnenweb
 nest	 blauwe vogel	 zwarte vogel	 pijlvogel	 blad
 paardenbloem	 mens op een bank	 BONUS	 blad	 worm
 gele vlinder	 bij	 veer	 wafervogel	 blauwe bloemen
 iets rood	 spoor van een dier	 konijnenkuifels	 vogel in een boom	 slak

Kijk onderweg naar de foto's op de BINGO-kaart.

Wat zie je in het park?

Kruis aan op de BINGO-kaart!

Heb je een volle rij?

Horizontaal, verticaal of diagonaal?

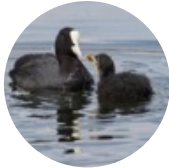

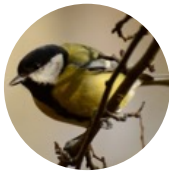

Dat is BINGO!

Maak met jouw groep de meeste rijen BINGO!

Oh ja, bij BONUS mag je
zelf kiezen: iets mooi of speciaal in
dit seizoen.
Schrijf het op of teken het.

NAMEN:

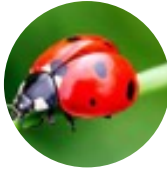

Wat zie je in het park? Wat hoor je? Wat voel je? Kruis aan!
Heb je een volle rij? Dat is BINGO! Ook diagonaal 😊.
Maak de meeste rijen BINGO!

 nestkast	 madeliefje	 eekhoorn	 zon	 spinnenweb
 nest	 een vogel zingt	 zwarte vogel	 pluisjes	 blad
 paardenbloem	 mensen op een bank	 BONUS	 blad	 worm
 gele vlinder	 bij	 veer	 watervogel	 blauwe bloemen
 lets rood	 spoor van een dier	 konijnenkeutels	 vogel in een boom	 slak

Heb jij ook respect voor de natuur? Blijf dan op het pad, pluk niet, breek geen takken af en gooi geen afval op de grond. DANK JE WEL !

NAMEN:

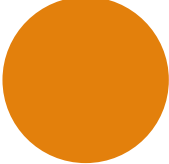

Wat zie je in het park? Wat hoor je? Wat voel je? Kruis aan!
Heb je een volle rij? Dat is BINGO! Ook diagonaal 😊.
Maak de meeste rijen BINGO!

 nestkast	 koe	 eend	 molshoop	 vlinder
 sandaal	 een vogel zingt	 picknick	 mier	 tonderzwam
 hond	 fietser	 BONUS	 paarse bloem	 vuilbak
 letter M	 iets rond	 groen paaltje	 lieveheersbeestje	 waterdruppels
 iets oranje	 bij	 dit speciale blad	 dit takje	 dit speciale blad

Heb jij ook respect voor de natuur? Blijf dan op het pad, pluk niet, breek geen takken af en gooi geen afval op de grond. DANK JE WEL !

NAMEN:

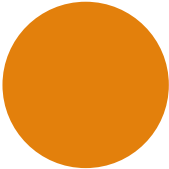

Wat zie je in het park? Wat hoor je? Wat voel je? Kruis aan!
Heb je een volle rij? Dat is BINGO! Ook diagonaal 😊.
Maak de meeste rijen BINGO!

				
nestkast	blad van de eik	wind	zon	spinnenweb
				
waterplas	een vogel zingt	tak in Y-vorm	blad van de beuk	mos
				
modder	boomstronk	BONUS	napje van de beukenoot	laarzen
				
bruine paddenstoel	een blad met 2 Kleuren	veer	slak	deze paddenstoel
				
lets oranje	spoor van een dier	konijnenkeutels	varen	deze paddenstoel

Heb jij ook respect voor de natuur? Blijf dan op het pad, pluk niet, breek geen takken af en gooi geen afval op de grond. DANK JE WEL !

NAMEN:

Wat zie je in het park? Wat hoor je? Wat voel je? Kruis aan!
Heb je een volle rij? Dat is BINGO! Ook diagonaal 😊.
Maak de meeste rijen BINGO!

				
nestkast	blad van hulst	wind	zon	spinnenweb
				
ijs	een vogel zingt	tak in Y-vorm	klimop	mos
				
modder	boomstronk	BONUS	napje van de beukenoot	afval (doe dit in een vuilbak a.u.b.)
				
ijskristal	schors van een eik	veer	steen	waterdruppels
				
lets oranje	spoor van een dier	konijnenkeutels	varen	Knoppen op een tak

Heb jij ook respect voor de natuur? Blijf dan op het pad, pluk niet, breek geen takken af en gooi geen afval op de grond. DANK JE WEL !

DE SEIZOENEN IN BELGIË

21 MAART begint de lente: dag en nacht zijn even lang

21 JUNI begin de zomer: langste dag. De zon is hier ongeveer 16 uur en 30 minuten boven de horizon. De noordpool krijgt de hele dag lang zonlicht. In het noordelijk halfrond genieten we van lange dagen en korte nachten.

21 SEPTEMBER begint de herfst: dag en nacht zijn even lang.

21 DECEMBER begint de winter: langste nacht. De zon is hier ongeveer 7 uur en 50 minuten boven de horizon. De zuidpool baadt de hele dag lang in de zon. Op de noordpool is het continu nacht. In het noordelijk halfrond zijn de dagen kort en de nachten lang. Op het zuidelijk halfrond is het net andersom.

Een paar cijfers over het gemiddelde weer in België de laatste 30 jaar.

Klimaatcijfers

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op langjarige gemiddelde klimaatstatistieken. De temperaturen worden weergegeven in graden Celsius (°C).

	 maximum temperatuur	 minimum temperatuur	 uren zonneschijn per dag	 dagen neerslag per maand	 hoeveelheid neerslag per maand
januari	6°C	1°C	2	13	●●●
februari	7°C	1°C	3	12	●●
maart	11°C	3°C	4	12	●●●
april	14°C	5°C	5	9	●●
mei	18°C	9°C	7	11	●●●
juni	21°C	12°C	7	11	●●●
juli	23°C	14°C	7	10	●●●
augustus	23°C	13°C	7	10	●●●
september	20°C	11°C	5	11	●●●
oktober	15°C	7°C	4	12	●●●
november	10°C	4°C	2	13	●●●
december	7°C	2°C	2	13	●●●

0-5 mm = ●●●●● | 6-30 mm = ● | 31-60 mm = ●● | 61-100 mm = ●●● | 101-200 mm = ●●●● | meer dan 200 mm = ●●●●●

Bron <https://klimaatinfo.nl/klimaat/belgie/>

BODEMDIERTJES ZOEKEN + KUNST IN HET BOS

Doel :

De leerlingen (max. 20) zoeken bodemdiertjes in het bos. De leerlingen observeren en praten over naam, lichaamsdelen en kenmerken van de diertjes, alsook over hun rol (opruimers). De leerlingen nemen een zorgzame houding aan ten opzichte van deze bodemdiertjes. De leerlingen werken creatief (vorm en/of woorden) met gevonden natuurlijke materialen.

Waar?

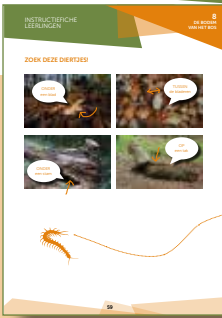
Doe deze opdracht op locatie 8 op de plattegrond.
Kies een open plek naast het wandelpad.

Tijd?

Deze opdracht duurt ongeveer 50 minuten. Deze activiteit kan in lente, zomer of herfst gedaan worden behalve als het heel droog of heel koud is want dan zijn er geen bodemdiertjes te vinden.

- Duid een materiaalmeester MM voor deze opdracht aan
- Maak groepjes van 3 of 4 leerlingen.
- Laat de MM aan elk groepje een INSTRUCTIEFICHE geven.
- Vraag de groepjes om de INSTRUCTIEFICHE te lezen.
- Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
- Spreek af (tot) waar ze mogen zoeken en hoe lang (10 minuten is een goed begin, je kan daarna tijd bijgeven indien er veel enthousiasme voor is)
- Laat de MM het materiaal verdelen.
- Start
- Circuleer om groepjes die vastzitten, verder te helpen.
- Geef een signaal wanneer de tijd bijna om is 'Nog 2 minuten.'
- Roep alle groepjes samen.
- Klasgesprek met enkele afrondende vragen.
'Hoeveel diertjes heeft jouw groep gevonden?'
'Welke groep heeft een spin (of ...) gevonden?'
'Wie heeft een worm op zijn hand gezet? Hoe was dat?'
'Welke groep heeft de extra opdracht gedaan? Welke naam heb je gevonden?'
'Deze diertjes ruimen het bos op. Wie kan zeggen waarom?' Hiervoor kan je ook de fiche met achtergrondinformatie raadplegen.
- Kijk erop toe dat alle diertjes voorzichtig terug gezet worden.
- Laat de MM alle materiaal verzamelen en natellen.
- Laat de MM de INSTRUCTIEFICHE uitdelen.
- Vraag de groepjes om de INSTRUCTIEFICHE te lezen.
- Gelezen? Alles duidelijk? Vraag 1 leerling om de opdracht te herhalen. Anderen mogen aanvullen.
- Spreek af hoe lang ze hieraan mogen werken. 10 minuten is een goed begin, je kan daarna tijd bijgeven indien er veel enthousiasme voor is. Ze mogen niet bij elkaar gaan kijken. Dat mag pas op het einde.
- Geef een signaal wanneer de tijd bijna om is 'Nog 2 minuten.'
- Wanneer de tijd om is, geef je nog een paar minuten om naar het werk van de andere groepjes te gaan kijken.
- Opruimen! Vraag om alle takken, bladeren, ... terug in het bos te leggen zodat een volgende groep die ook weer kan gebruiken.

8
PAKJES

INSTRUCTIEFICHE LEERLING
'Zoek deze diertjes' (3 bladen)

8

INSTRUCTIEFICHE LEERLING
'Kijk jij graag naar kunst?'

1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

1

MATERIAALLIJST

1

INSTRUCTIEFICHE LEERKRACHT

8

LOEPPOTJE

Eventueel eigen SMARTPHONE
met wifi

ZOEK DEZE DIERTJES!

SLAK

KEVER

SPIN

DUIZENDPOOT

MIER

REGENWORM

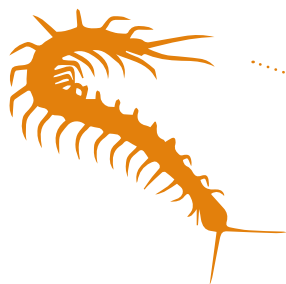

PISSEBED

HERFST ...
Veel bladeren op de grond !
Deze diertjes ruimen op
(een beetje 😊)

Hoe? *

ZOEK DEZE DIERTJES!

ZET DE DIERTJES ...

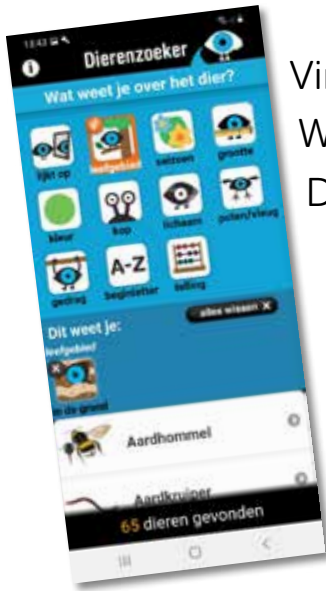

Veel van deze diertjes eten dode planten. Ze bijten stukjes van de bladeren en de takken op de grond.

Ze ruimen het bos op!

NOG MEER DIERTJES!

Vind jij nog een ander diertje?
Wil je weten welk diertje dit is?
Download de gratis [app dierenzoeker.nl](https://www.dierenzoeker.nl)

Zoek bij > leefgebied > in de grond

Of tel zijn poten + zoek
bij > poten/vleugels > Hoeveel poten heeft dit dier?

KIJK JIJ GRAAG NAAR KUNST ?

En maak jij graag kunst?

Kijk naar de bodem van het bos.

Je vindt hier gevallen takken, bladeren, vruchten, ...

Kijk naar de kleur. En kijk ook naar de vorm.

Verzamel de mooiste. Maar ... niet plukken!

Maak dan jouw kunstwerk. Of maak een woord. Maar maak het mooi 😊

Gebruik je fantasie!

*Standbeeld Romeo en Julia
Luk Van Soom*

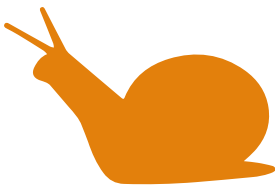
Hieronder enkele weetjes:

Regenworm

Dit is een wormachtig dier met een spitse kop dat in totale lengte wel 25 cm kan worden. Het diertje heeft geen oren, ogen, tanden of kaken. Het lichaam is samengesteld uit verschillende segmenten en beweegt zich voort door middel van samentrekkende bewegingen. Een regenworm kan een variatie van bruin, rood of zelfs geel zijn. Ze komen veel voor in weilanden maar zijn eigenlijk overal te vinden. Graven doen ze veel en zoeken daarbij naar voedsel. Ze eten vooral organisch materiaal zoals halfvergane blaadjes.

Slak

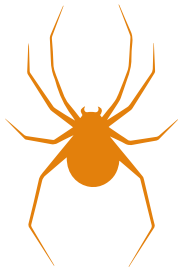
Het huisje van de huisjesslak kan een bruine, gele of roze kleur hebben met spiraalbanden die donkerder zijn dan de rest. De ogen van de slak zitten bovenop twee lange tentakels en kunnen los van elkaar bewogen worden. De ogen kunnen alleen licht en donker waarnemen. Onder de ogen bevinden zich nog twee kortere tentakels waarmee ze kunnen voelen en ruiken. Slakken kunnen hun tentakels intrekken wanneer ze bijvoorbeeld worden aangeraakt. Ze zijn in heel Europa te vinden, vooral op vochtige plaatsen zoals bossen, en tuinen. Ze verplaatsen zich door middel van een slijmspoor en gebruiken hun rasptong om 's avonds te eten. Plantenresten, zwammen, uitwerpselen en verschillende soorten bladeren vinden ze allemaal erg lekker. De slak kan 20 mm hoog en 25 mm breed worden. Vaak worden ze niet ouder dan 3 jaar. Ze hebben zowel vrouwelijke als mannelijke voortplantingsorganen.

Pissebed

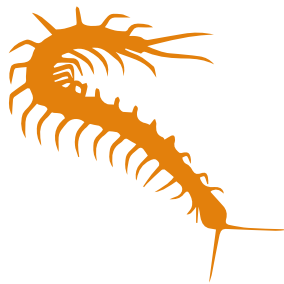
Dit kreeftachtige beestje van ongeveer 1 à 2 cm lang heeft een ovaalvormig en afgeplat lichaam. Het bestaat uit harde, overlappende platen met op de kop twee grote voelsprieten. Pissebedden zijn meestal grijs van kleur maar kunnen ook geelachtig of paarsbruin zijn met hier en daar lichte of donkere vlekken. Pissebedden hebben 14 poten die bestaan uit verschillende deeltjes. Pissebedden ademen via kieuwen die zich op de achterpoten bevinden. Ze leven vooral op vochtige en donkere plaatsen, zoals onder stenen, in spleten van boomschors of tussen bladeren. Pissebedden komen alleen 's nachts tevoorschijn om zich te voeden met dood organisch materiaal, zoals rottend hout, dode dieren en voedselresten. Vaak te vinden in de tuin onder stenen of boomstammen. Ze worden vaak niet ouder dan één jaar.

Spin

In totaal zijn er ongeveer 30.000 verschillende spinnensoorten die over de hele wereld verspreid zijn. Uit onderzoek is gebleken dat je je altijd binnen 3 meter van een spin bevindt! De lichaamslengte van spinnen in België kan verschillen van minder dan 1 mm tot 1 cm (of 6 cm poten inbegrepen voor de huisspin). Spinnen hebben blauw bloed (door koperverbinding om zuurstof te binden ipv ijzerverbinding bij ons mensen). De spieren van spinnen werken op een aparte manier. Spinnen hebben wel buigspieren om hun 8 poten in te trekken maar ze hebben geen strekspieren. De strekking van de poten gebeurt hydraulisch door het opvoeren van de bloeddruk.

Miljoenpoot

Duizendpoten hebben alleen een kop en een romp. De romp is samengesteld uit een groot aantal (15 tot 57) gelijke segmenten en wordt beschermd door een pantser. Op hun kop hebben ze een paar voelsprietten, puntogen en, afhankelijk van de soort, twee of drie paar kaken. De voorste paar poten zijn verbonden met gifklieren waarmee ze voornamelijk spinnen, wormen of insecten eten. Het zijn snelle jagers. Ze zijn vooral te vinden in donkere vochtige bossen, in de aarde, onder stenen, in gevallen bladeren en rottend hout. Duizendpoten houden dus van donkere en vochtige plaatsen. Ze worden zo'n 5 tot 6 jaar en kunnen 2,5 tot 5 cm groot worden.

Mier

In België leven 76 soorten mieren. Ze zijn overwegend rood van kleur met een zwart achterlijf. De werksters kunnen ongeveer 1 cm lang worden. De koningin is wat groter en wordt tot wel 1,4 cm lang. Mieren houden ook een soort van winterslaap. Ze stoppen in de winter met werken en kruipen dieper de grond in. Ze wachten vervolgens tot het weer warmer wordt om op zoek te gaan naar nieuw eten.

Kever

De zwaarste insecten zijn kevers. Er zijn wereldwijd wel 370.000 soorten! Ze zijn er in veel verschillende maten, van 0,2 mm tot 4 cm voor de grootste in België (neushoornkever). Vliegen kunnen ze echter niet zo goed, maar hun stevige voorvleugels bieden wel goede bescherming. Ze komen wereldwijd voor, op zowel land als in de buurt van zoet water. Kevers eten zowel dierlijk als plantaardig voedsel.

TIPS VOOR NAVERWERKING IN DE KLAS

1. One word Image

Naverwerking bij de opdrachten watervogels, bodemdiertjes of waterdiertjes. Of je kan de klas ook laten beslissen om een voorwerp uit het park te tekenen.

Duid een artiest aan. Die moet bijvoorbeeld een waterdiertje tekenen. De klasgroep beslist hoe het diertje eruit ziet. Het hoeft niet echt te bestaan. Dit is een opdracht die taalgebruik stimuleert. De leerlingen moeten hun fantasie gebruiken. Duid ook een rechter aan die de uiteindelijke beslissingen mag nemen.

Wat heb je nodig?

- Een artiest + een groot papier + kleurstiften
- Een rechter die beslissingen neemt
- Veel fantasie!
- Leg de spelregels uit:
 - > De artiest gaat tekenen bijv. een waterdiertje. Maar de artiest mag enkel tekenen wat de klas aangeeft. Zij of hij zit apart zodat de groep nog niet kan zien wat er op het papier komt. Pas op het einde wordt de tekening getoond.
 - > De rechter neemt de beslissingen. Wanneer je bijvoorbeeld vraagt "Wat is de kleur?" en er zijn leerlingen die zeggen 'bruin' en anderen zeggen 'geel' of 'rood' dan vraag je aan de rechter "Wat zal het zijn?"
De rechter mag zeggen "Ik wil geel" of de rechter laat stemmen "Handen op, wie wil geel? Wie wil ...?" en dan beslist de meerderheid.
- Maak het dier 'levend' door veel vragen te stellen aan de klasgroep. Neem je tijd, 10 tot 15 minuten. Stel veel vragen en praat samen over de vragen. De artiest heeft ondertussen tijd om te tekenen.
 - "Is het groot, normaal of klein?" "Is het gewoon klein of piepklein? Groot of heel groot?"
 - "Welke kleur heeft het?"
 - "Wat is de naam van het dier?" Vanaf nu gebruik je die naam om over het dier te spreken.
 - "Waar woont het? Op het water? In het water? Diep in het water? Tussen de planten?"
 - "Hoe voelt het diertje zich vandaag? Blij? Triestig? Heeft het honger? Is het bang? Is het boos? Waarom?"
 - "Wat doet het diertje? Waarom?"
 - "Heeft het poten? Hoeveel? Lang of kort? Om te zwemmen?"
 - "Grote of kleine ogen? Welke kleur?"
 - "Grote of kleine mond?"
 - "Waar staan de oren?"
 - "Heeft het vleugels? Welke kleur? Groot of klein?"
 - "Heeft het dier een staart?"
 - "Heeft het dier iets vast?"
- Als de tekening klaar is, wordt de tekening getoond. Heeft de artiest getekend wat er gevraagd is? De klasgroep mag de artiest een score geven en natuurlijk ook een applaus!
- Schrijfopdracht. Laat de leerlingen het diertje beschrijven in 5 regels tekst.

2. Fotomemory of fotocollage

Naverwerking bij de opdracht in de boerderij

Maak een selectie van foto's die de leerlingen genomen hebben van de dieren en de groenten op de boerderij. Je kan deze nog eens opnieuw bespreken in de klas. Druk de foto's af en laat hiermee een collage maken.

Of druk de foto's in tweevoud af. Laat de foto's uitknippen en op kaartjes kleven. De foto mag zeker niet doorschijnen op de achterzijde. Je kan ook kiezen voor één foto en de naam op het andere kaartje.

Indien je kiest voor een grote afdruk (A4) kunnen 10 tot 12 leerlingen samen memory spelen. Leg in dat geval de fotokaarten omgedraaid op de grond in het midden van de klas en laat de leerlingen errond staan.

3. Quiz

Naverwerking bij opdracht 'Van kasteel naar rozentuin'

De leerlingen maken quizvragen voor elkaar en doen daarna de quiz ook echt.

Verdeel de klas in twee groepen A en B (of een zelf gekozen naam). Geef informatiefiche A aan groep A en informatiefiche B aan groep B. Zet de groepen op afstand van elkaar zodat ze kunnen praten zonder dat de andere groep hen hoort.

Gebruik bijgevoegde informatiefiches of pas ze eventueel aan.

Geef de groepen enkele minuten de tijd om hun informatie fiche te lezen en samen te bespreken. Begrijpt iedereen wat er staat?

Laat vervolgens elk groep vier (meerkeuze) quizvragen formuleren. Laat hen ernaast ook het juiste antwoord opschrijven.

Bijv. De bosuil slaapt A. in de dag B. 's nachts C. nooit

Verzamel de vragen en doe vervolgens de quiz. Lees eerst een vraag voor van groep A. Groep B mag antwoorden (eventueel eerst even overleggen) en kan dus een punt verdienen. Groep A mag aangeven of het antwoord juist is. Lees daarna een vraag van groep B, enz.

Noteer de scores op het bord. Applaus voor de groep met de hoogste score!

Na de quiz kan je een schrijfoopdracht geven: schrijf vier (of acht) regels over het leven van de bosuil

Infociche A bij quiz

In de dag slaapt de bosuil in een boom. Als je heel veel geluk hebt, kan je hem zien zitten. Bosuilen zijn roofvogels.

's Avonds en 's nachts zijn de bosuilen wakker en dan jagen ze op muizen, ratten, vogels, regenwormen, slakken, grote insecten, kikkers en vissen. Een bosuil eet een muis in één keer op. Later braakt de bosuil de haren, de beenderen, de tanden en de nagels uit. Zo'n braakbal kan je soms vinden onderaan een boom.

Infociche B bij quiz

Bosuilen maken hun nest in een gat in een boom. Of in een grote nestkast.

Het vrouwtje legt 2 tot 4 eieren.

Daarna gaat het vrouwtje 1 maand op de eieren zitten broeden.

Dan komen de baby bosuilen uit het ei. Ongeveer 31 dagen blijven de bosuiltjes in het nest.

Daarna blijven ze nog 3 maanden in de takken rond het nest.

Dan zijn de jonge uilen volwassen en ze gaan zoeken naar een eigen plaats om te wonen.

4. Gedicht: maak een elfje

Deze naverwerking kan bij elke opdracht.

1e zin	1 woord	Naam	Schaapje
2e zin	2 woorden	Eigenschap	Zo zacht
3e zin	3 woorden	Plaats	In de wei
4e zin	4 woorden	Wat doet hij/zij/het?	Springt daar heel vrolijk
5e zin	1 woord	Geluid, woord	blij
Totaal	11 woorden		

.....	
.....
.....
.....
.....	

INHOUD EN LEERDOELEN

Tijdens deze rondleiding ontdekken de leerlingen wat er te zien en te doen is in het Rivierenhof, en daarvoor gaan ze hun Nederlands gebruiken. Alle leeropdrachten zijn in eenvoudige taal en met veel visuele ondersteuning. Leerlingen maken kennis met het bos, de rozentuin, het kasteel, de vijvers met watervogels, de lig- en picknickweiden, de boerderij en ook de mogelijkheden voor hun vrijetijdsbesteding en als groene ontmoetingsplek dicht bij de stad.

Op voorhand in de klas wordt er gekozen welke van de 7 opdrachten er gedaan zullen worden i.f.v. de beschikbare tijd, interesse en het seizoen. De digitale route wordt op voorhand gedownload op enkele smartphones. In het park zoeken leerlingen dan (ook offline) zelf de weg naar de gekozen stopplaatsen.

Tijdens de opdracht 'Ogen toe ... voel het bos' moeten de lln. voor elkaar een voelparcours maken. De lln. worden aangespoord hun zintuigen te gebruiken en te horen, te voelen, te ruiken wat ze in de natuur tegenkomen.

Tijdens de opdracht 'Tussen kasteel en rozentuin' zoeken de lln. aan de hand van een wegbeschrijving in eenvoudige woorden (die op voorhand moeten aangebracht worden) de route van de ene naar de andere plek. Onderweg zoeken ze letters op nestkasten waarmee ze de naam van een indrukwekkende parkbewoner vinden.

Tijdens de opdracht 'Watervogels' kijken lln. met een verrekijker en gaan op zoek naar verschillen met de getrukeerde foto's.

Tijdens de opdracht 'Kleine waterdiertjes' gaan de lln. water scheppen en daarin op zoek naar kleine diertjes die ze bekijken en beschrijven.

Tijdens de opdracht 'De boerderij' oefenen de lln. vooral woordenschat over boerderijdieren, groenten. Woordkaartjes worden verdeeld en in kleine groepjes maken de lln. om ter snelst overal een (juiste!) foto van.

Tijdens de opdracht 'Het park in de 4 seizoen' wandelen en praten de lln. met een bingokaart. Wie heeft het snelst vier op een rij? Het is ideaal om deze wandeling te herhalen in een ander seizoen.

Tijdens de opdracht 'De bodem van het bos' zoeken de lln. bodemdiertjes. Ze bestuderen en beschrijven de diertjes en vergelijken die met de foto's op een zoekkaart. Nadat de diertjes zijn teruggezeten worden de lln. uitgedaagd hun naam of een tekening te maken met natuurlijke materialen die ze op de grond vinden.

Door deel te nemen aan deze activiteit werk je aan volgende onderwijsdoelen:

<p>Taaldoelen</p>	<p>De leerlingen kunnen gericht informatie opzoeken en informatiebronnen en -kanalen adequaat gebruiken.</p> <p>Receptief: lezen van semi-authentieke en authentieke teksten in oorspronkelijke opmaak</p> <p>Productief: spreken. Productie van teksten met nog systematisch basisfouten die de communicatie niet belemmeren.</p> <p>De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau relevante informatie uit prescriptieve teksten met betrekking tot vrijetijdbesteding (parkbezoek) verwerken.</p> <p>De leerlingen kunnen op beschrijvend en structurerend niveau relevante informatie uit prescriptieve teksten met betrekking tot vrijetijdbesteding (parkbezoek) mondeling formuleren en uitwisselen met leerkracht/ medeleerlingen.</p> <p>De leerlingen kunnen op beoordelend niveau relevante informatie uit prescriptieve teksten met betrekking tot vrijetijdbesteding (parkbezoek) kritisch verwerken nl door de aangeboden informatie te confronteren met eigen voorkennis of de inbreng van andere leerlingen in de communicatie.</p> <p>De leerlingen kunnen op beoordelend niveau mondeling een persoonlijke analyse van relevante informatie formuleren en uitwisselen.</p> <p>De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau een schriftelijke vraag en instructie verwerken zodat ze gepast kunnen reageren.</p> <p>De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau vragen en instructies mondeling formuleren.</p> <p>De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau mondeling om uitleg vragen, problemen signaleren of aangeven dat ze iets niet begrijpen.</p> <p>De leerlingen kunnen op structurerend niveau een voorstel mondeling formuleren.</p> <p>De leerlingen kunnen op structurerend niveau mondeling afspraken maken.</p> <p>De leerlingen kunnen op beoordelend niveau hun meningen en gevoelens mondeling formuleren.</p> <p>De leerlingen kunnen in een concrete taalgebruikssituatie waar nodig en op hun niveau taalstrategieën inzetten, waaronder betekenis afleiden uit de context, beeldmateriaal gebruiken als visuele ondersteuning, iets parafraseren of iets aanwijzen.</p>
<p>Algemene doelen</p>	<p>De leerlingen kunnen op het vlak van informatie- en communicatietechnologie: met behulp van ICT digitale informatie opzoeken nl. de route naar en in hun park.</p> <p>De leerlingen kunnen op het vlak van leren leren: als lid van een groep functioneren door specifieke taken op te nemen.</p> <p>De leerlingen kunnen op het vlak van gecijferdheid plattegronden en schematische voorstellingen lezen en interpreteren.</p> <p>De leerlingen kunnen zich in tijd en ruimte oriënteren.</p> <p>De leerlingen kunnen op het vlak van sociale vaardigheden, burgerzin en interculturaliteit zich op een sociaal aanvaardbare wijze gedragen in de openbare ruimte</p>
<p>Attitudes</p>	<p>De leerlingen ontwikkelen een positieve houding om zich het Nederlands eigen te maken zodat zij zich buiten de school kunnen ontplooiën en deelnemen aan het maatschappelijke leven.</p>

PLATTEGROND

- 1 Onthaal
- 2 Rugzak geel: Ogen toe en voel het bos
- 3 Rugzak roze: Zoektocht van kasteel naar rozentuin
- 4 Rugzak zwart: watervogels
- 5 Rugzak blauw: kleine waterdiertjes
- 6 Rugzak groen: de boerderij
- 7 Rugzak rood: het park in de 4 seizoenen
- 8 Rugzak oranje: de bodem van het bos
- 9, 10, 11 Picknickplaatsen
- 12 Eilandje